



**HIRUNDO OÜ**  
Reg.nr. 11220970  
KMKR NR EE101143015  
Sõpruse pst 218-13  
13416 Tallinn  
Mob. 5203279  
E-POST [daims@hot.ee](mailto:daims@hot.ee)

**Tellijä:** SVEN KIIBUS  
**TÖÖ NR:** HDP -02/09

***KANTE MAAÜKSUSE  
DETAILPLANEERING  
HARJUMAA SAUE VALD PÄRINURME KÜLA***

**Tallinn 2009**

## **SISUKORD**

### **MENETLUSTOKUMENDID**

1. Leping detailplaneerimise koostamise kohta
2. Väljavõtted ajalehtedest
3. Saue Vallavalitsuse 13.01.2009 korraldus nr 26 detailplaneeringu algatamise kohta
4. Väljavõtted Kante maaüksuse dokumentidest

### **SELETUSKIRI**

#### **1. SISSEJUHATUS**

- SAUE VALLA ÜLDPLANEERING

#### **2. PLANEERINGUALA KONTAKTVÖÖNDI FUNKSIONAALSED SEOSSED JA DETAIPLANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK**

#### **3. PLANEERINGU OLEMASOLEV OLUKORD**

- 3.1. Asukoht
- 3.2. Pinnas
- 3.3. Reljeef ja haljastus
- 3.4. Hoonestus
- 3.5. Teed
- 3.6. Tehnovõrgud
- 3.7. Kehtivad piirangud

#### **4. DETAIPLANEERING**

- 4.1. Üldised põhimõtted
- 4.2. Elamuehitus
- 4.3. Vertikaalplaneering
- 4.4. Inseneritehniline lahendus
  - 4.4.1. Veevarustus
  - 4.4.2. Kanalisatsioon
  - 4.4.3. Sademevee äravool
  - 4.4.4. Tuletõrjevee varustus ja tuleohutusnõuded
  - 4.4.5. Elektrivarustus
  - 4.4.6. Soojavarustus
- 4.5. Haljastus ja keskkonnakaitseline abinõu
- 4.6. Liikluskorraldus

#### **5. RADOONIRISKI VÄHENDAMISE VÕIMALUSED**

- EESTI RADOONIRISKI LEVILA KAART

#### **6. PLANEERINGU KEHTESTAMISEST TULENEVATE VÕIMALIKE KAHJUDE HÜVITAJA**

#### **7. KURITEGEVUSRISKE VÄHENDAVALD ABINÕUD**

### **DETAIPLANEERINGU JOONISED**

1. Situatsiooni skeem M 1:10 000
2. Tugiplaan M 1:2000
3. Detailplaneeringu põhijoonis M 1:2000

### **LISAD : TEHN. TINGIMUSED, KOOSKÕLASTUSED**

1. Tehnilised tingimused
2. Kooskõlastused
3. Kooskõlastuste koondtabel

## **S E L E T U S K I R I**

### **1. SISSEJUHATUS**

Detailplaneerimise projekti koostamise aluseks on tellijapoolne avaldus ja Saue Vallavalitsuse korraldus 13 jaanuar 2009.a. nr 26 detailplaneerimise algatamiseks .

Planeeringu eesmärgiks on:

- täpsustada elamu ehitusala asukoht rohevõrgustiku tuumalas
- lahendada tehnovõrkude varustamise põhimõtteid ja liikluskorraldust.
- töödelda välja planeeringuala liiklusskeem

Detailplaneeringu ala hõlmab Harju maakonnas Saue vallas Pärinurme külas

- Kante katastriüksust, maatulundusmaa sihtotstarbega 4,87 ha , katastritunnustega 72704:002:0057, registriosa number 4595702, omanik Sven Kiibus .

Detailplaneering on vormistatud topogeodeetilisele alusplaanile M 1:500  
(FIE TAIMI KIRS töö nr G-04-2009)

Topo- geodeetilise plaani mõõdistusel lähtuti hoonestusala asukohast. Antud planeeringuga ei tekki uut tiheaustatud ala vaid on tegemist ühepere-elamu hoonestusala määramisega Kante kinnistul. Seetõttu polnud otstarbekas topo- geodeetilise alusplaani mõõdistamist teostada kogu kinnistu ulatuses kuhu ei planeerita elamuehitust ega planeerita maa-ala trasside, juurdepääsuteeks.

Projekteerimisel on arvestatud kõiki Eesti Vabariigi kehtivaid projekteerimist ja ehitamist puudutavaid nõudeid ja ettekirjutusi. <http://www.ehitusala.ee/info/oigusaktid/>

- PLANEERIMISSEADUS (Vastu võetud 13. 11. 2002. a seadusega ([RT I 2002, 99, 579](#)), jõustunud 1. 01. 2003. viimane täiendus 24.7.2009)
- EHITUSSEADUS<sup>1</sup> Vastu võetud 15. 05. 2002. a seadusega ([RT I 2002, 47, 297](#)), jõust. vastavalt §-le 102. Muudetud 07.12.2006 ([RT I 2006, 58, 439](#)) 1.01.2007 viimane täiendus 10.7.2009
- MAAKATASTRISEADUS Vastu võetud 12.10.1994. a seadusega (RT I 1994, 74, 1324), jõustunud 8.11.1994. (v.a § 3, mis jõustus 1.01.1995) Muudetud 13.12.2007 ([RT I 2007, 69, 425](#)) 1.01.2008
- VEESEADUS Vastu võetud 11.05.1994. a seadusega ([RT I 1994, 40, 655](#)), jõustunud 16.06.1994. a. Muudetud 18.12.2008 ([RT I 2009, 3, 15](#)) 1.02.2009
- VÄLISÕHU KAITSE SEADUSEST (Vastu võetud 5.05.2004. a seadusega (RT I 2004, 43, 298), jõustunud 30.09.2004, osaliselt 27.11.2004. )
- TULEOHUTUSNÕUDED Alus: Siseministri 8. septembri 2000. a määrusega nr 55 ([RTL 2000, 99, 1559](#)) jõustunud 08.09.2000 Muudetud järgmiste määrustega (kuupäev/number, avaldamine Riigi Teatajas, jõustumise aeg): 15.07.2004/48 ([RTL 2004, 100, 1599](#)) 30.07.2004
- **Sauevalla ehitismäärus**
- **Saue valla koostatava üldplaneeringuga;**
- **Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused". Kehtestatud maavanema 11.03.2003 korraldusega nr 356-k;**
- Tee projekteerimise normid ja nõuded (Vastu võetud teede- ja sideministri 28. septembri 1999. a määrusega nr 55 (RTL 2000, 23, 303 ), jõustunud 1.01.2000 )
- Teevalgustuse projekteerimisel arvestada standardi CEN/TR 13201-1:2004 Teevalgustus-Osa 1 ja standardite EVS-EN 13201-2:2007 Teevalgustus- Osa 2; EVS-EN 13201-3:2007 Teevalgustus-Osa 3
- Sotsiaalministri 4. märtsi 2002. a määrusega nr 42 "Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja müra taseme mõõtmise meetodid" (RTL, 14.03.2002, 38, 511), mis kehtestab müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamute ning ühiskasutusega hoonete sees ja nende hoonete välisterritooriumil ning müra taseme mõõtmise meetodid.
- **Rahvatervise seaduse § 4. Elukeskkonna- ja tervisekaitse põhinõuded**  
9) eluaseme- ja puhketingimused peavad soodustama tervise säilimist;  
13) müra-, vibratsiooni-, ultraheli- ja infrahelitas ei tohi esile kutsuda tervisehäireid ning peab vastama puhke- ja olmetingimustele kehtestatud nõuetele;  
[RT I 2007, 1, 1 – jõust. 1.02.2007]
- Hoonete projekteerimisel tuleb tugineda euronormidele, mis ühtib Eesti Standardiga EVS 840:2003 "Radooniohutu hoone projekteerimine".
- Kuritegevuse ennetamine läbi linnaplaneerimise ja arhitektuuri lähtuvalt EVS 809-1:2002



## 2. PLANEERINGUALA KONTAKTVÖÖNDI FUNKSIONAALSED SEOSSED JA DETAIPANEERINGU KOOSTAMISE EESMÄRK

Kante maaüksuse detailplaneeringu ala asub Saue vallas Pärinurme külas Ääsmäe-Hageri maantee (T-11247) 8,7 km-l, Harju maakonna ja Raplamaa piirialal.



**Kruntide struktuur kontaktvööndis on suunatud maatulundusmaa kruntide suunas.**

Looduskaunis ümbrus ning ligipääs suurele magistraalile teevad sellest väärtusliku elupiirkonna. Maalähedase elemendi väärtustamine eestlaste eluhoiakus on tugev.

Lähipiirkonnas puuduvad tööstus ja laomajandusasutused. Krundil ei ole täheldatud pinnasereostust, kaitsealuseid objekte ei ole.

Detailplaneering koostatakse eelkõige konkreetse ehitussoovi realiseerimise tarbeks. Sellega on detailplaneering ühtlasi ehitise projekteerimise esimeseks tööetapiks.

Detailplaneeringu koostamisel tuleb arvestada kehtivaid tervise-, keskkonna- ja riigikaitse, tuleohutuse ning muid seadusi ja norme.

Võimalikult paljude ühiskonnaliikmete kaasamine planeerimistegevusse on vajalik selleks, et tulemus ei oleks vaid mõne üksikisiku pealesunnitud tahteavaldus, vaid toimiv kokkulepe kõigi detailplaneeringu territooriumil huvisid omavate isikute vahel.

Saue valla üldplaneeringu kohases rohevõrgustiku tuumalas ja nende vahelistes koridoris on elamu ehitamiseks kavandatud maaüksuse minimaalseks suuruseks **2ha ja piirdega piiratud ehituskrundi suuruseks 4 kuni 6% maaüksuse pindalast**

Kante kinnistule planeeritud õuemaa osakaal moodustab 7% kogu kinnistust.

Elamumaa planeerimisel rohevõrgustikku on tagatud rohevõrgustiku säilimine, seda enam kui elamumaa koht on planeeritud võimalikult lähedale riigimaanteele ning kinnistu lagendikule kuhu viib olemasolev juurdepääsutee.



- Planeeritud eluaseme koht

Hoonestusala asukoha valikul Kante kinnistul on lähtutud, et oleks välditid võimalikud negatiivsed mõjud keskkonnale. Planeeritaval alal keskkonda reostavad objektid puuduvad. Detailplaneeringuga kavandatav ehitustegevus pinnasele ja põhjaveele reostusohu ei kujuta, kuna kõik majandus-reoveed juhitakse isevoolselt reoveemahutisse.

Planeeritaval krundil on ette nähtud paigaldada kinnised konteinerid olmeprügi jaoks. Konteineri koht määratakse hoone ehitusprojektis. Jäätmete äravedu võib teostada vastavat litsentsi omav ettevõtte. Väikeelamutes tekkivate bioloogiliste jäätmete komposteerimine on lubatud oma kinnistu piires.

Ehituse ajal pöörata tähelepanu säilitatavate puude juurte kaitsele, kuna osa alast on ajuti liigniiske. Planeeritaval alal säilitatakse suures osas olemasolevast haljastusest.

Maanteeameti nõue riigimaanteelt 12m külgnähtavuse tagamine on metsloomade turvalisemaks liiklemiseks üle maantee, et maanteel liiklejad sõidukid jõuaksid märgata metsloomi.



### 3. PLANEERINGUALA OLEMASOLEV OLUKORD

#### 3.1. Asukoht

Maa-ala, mille kohta on koostatud käesolev detailplaneering, asub Saue vallas Pärinurme külas Äärmäe-Hageri tee 8,7 kilomeetril.

Maa-ala piirnevad kinnistud on :

- 72704:002:0103 Täägi (omanik: Keskkonnaministeerium Tln Narva mnt 7a)
- 72704:002:0193 T-11247 Ääsmäe-Hageri mnt

Planeeritav 10kV ja 0,4kV õhuliin kulgeb mööda järgnevaid kinnistuid:

- 72704:002:0103 Täägi (omanik: Keskkonnaministeerium Tln Narva mnt 7a)
- 72704:002:0317 Uudismaa (omanik: Raido Pruuden Tallinn Lodjapuu tee 117, Rein Pruuden Keila Paldiski mnt 38-7 )
- 72704:002:0333 Ülesoo (omanik: Viljar Roosimäe Kernu vald Laitse küla 10-9)
- 72704:002:0131 Põllusmaa (omanik: Gunnar Ruzanov Tallinn Kibuvitsa 13-3 )
- 72704:002:0490 Väljaotsa (omanik: Tõnu Parmakson Pärinurme Väljaotsa )

#### 3.2. Pinnas

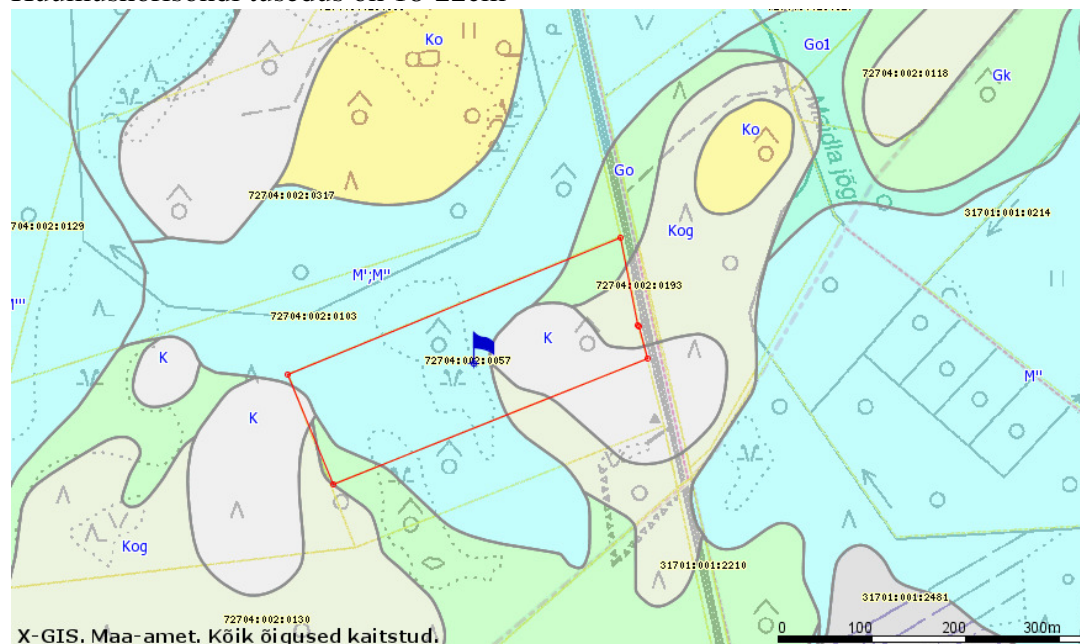
Planeeritava ala mullastiku struktuuriks Maa-ameti mullastiku kaardi andmetel on 50% Õhuke madalsoomuld (M<sup>1</sup>M<sup>1</sup>). Mulla lõimiseks on hästilagunenud turvas paksusega vahemikus 330-100cm, millele järgneb nõrgalt koreseline saviliiv (t3/sl)

15% mullastikust on Leostunud gleimuld (Go). Mulla lõimiseks on liivsavi paksusega 50cm, millele järgneb keskmiselt koreseline liivsavi (ls50/r-sl).

15% mullastikust on Gleistunud leostunud muld (Kog). Mulla lõimiseks paeveeriline liivsavi paksusega 30cm, millele järgneb tugevalt koreseline liivsavi (v\_1ls30/r\_3ls)

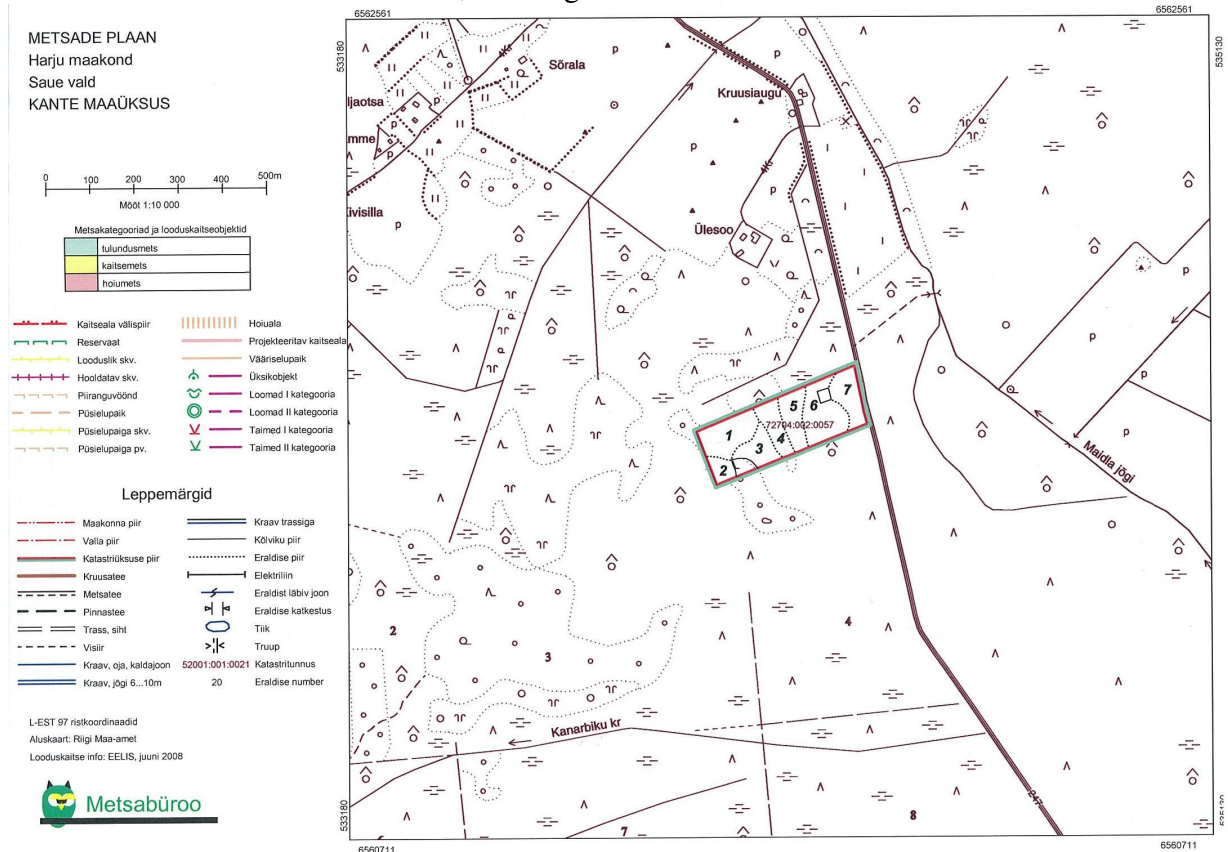
20% mullastikust on Rähkmullad (K). Mulla lõimiseks nõrgalt koreseline liivsavi paksusega 22cm, millele järgneb keskmiselt koreseline liivsavi.

Huumushorisoni tüsedus on 18-22cm



### 3.3. Reljeef ja haljastus

Planeeritav ala on tasane, väga kerge kallakuga kagu-loode suunas .  
Kogu maa-alast 90% on kaetud kõrghaljastusega, mida tuleb maksimaalselt säilitada.  
Mets Kante kinnistul on keskealine, vanusega 55-85 aastat.



Metsamajanduskava kohaselt aastateks 2008-2017 on mets jaotatud seitsmeks metsaeralduseks:

1. Samblasoomets kus metsa koosseis on: 65%mäнди, 15% kuuske, 20%kaske
2. Soovikumets kus metsa koosseis on: 70%mäнди, 20%kuuske, 10%kaske, kus on veel kuuse järelkasv ja põõsarinne
3. Samblasoomets kus metsa koosseis on: 70%mäнди, 30%kaske
4. Rohusoomets kus metsa koosseis on: 80%mäнди, 20%kaske
5. Soovikumets kus metsa koosseis on: 85%mäнди, 10%kaske, 5%kuuske. Tarna-angervaksa kasvukohaga
6. Soovikumets kus metsa koosseis on: 45%mäнди, 30%kaske, 15%kuuske, 10%haaba. Mets on angervaksa kasvukohaga
7. Laanemets kus metsa koosseis on: 70%mäнди, 10%kuuske, 20%kaske. Mets on sinilille, jänese kapsa kasvukohaga

**Metsaeraldustes nr 5,6,7 viia läbi harvendusraie.**





- Foto soovikumetsast kuhu on planeeritud eluaseme koht



- Foto laanemetsast

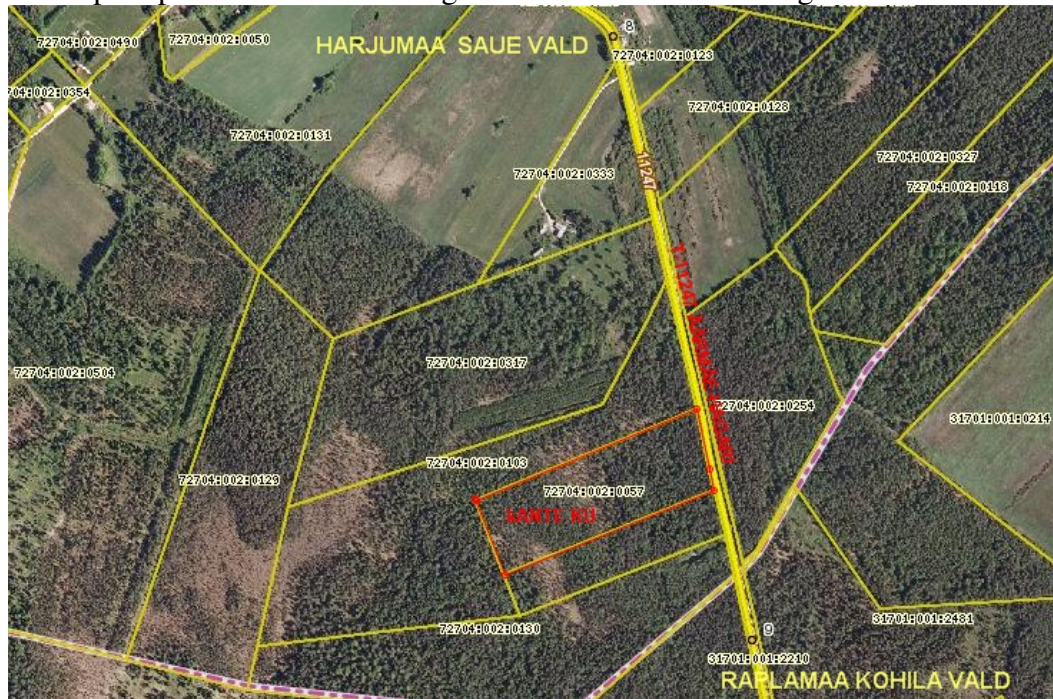


### 3.4. Hoonestus

Planeeritaval alal hoonestus puudub.

### 3.5. Teed

Juurdepääs planeeritud alale on tagatud T-11247 Ääsmäe- Hageri mnt.-lt



- Ääsmäe-Hageri on kruusakattega klassita maantee



### 3.6. Tehnovõrgud

Planeeritaval alal ning selle lähimbruses puuduvad tehnovõrgud.  
Lähim alajaam paikneb Väljaotsa kinnistul.



### 3.7. Kehtivad piirangud

Ääsmäe-Hageri mnt. kitsendused –

- teekaitsevöönd 50m äärmise sõiduraja teljest
- 60m sanitaarkaitsevöönd äärmise sõidutee servast.

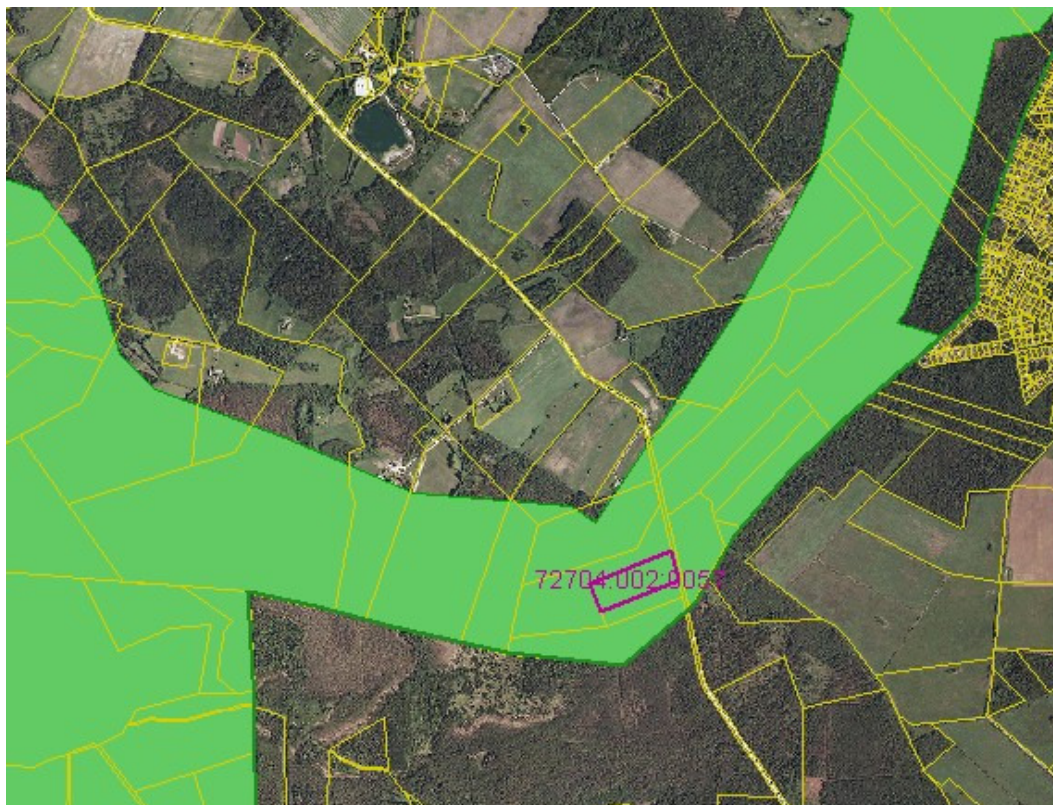
Planeeritaval alal ei asu muinsus- või looduskaitsealuseid objekte.

Planeeritaval alal asub Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus määratud rohevõrgustik.

Roheline võrgustik on planeerimisalane mõiste, mis funktsionaalselt täiendab kaitsealade võrgustikku, ühendades need looduslike aladega ühtseks terviklikuks süsteemiks;

- võrgustikus toimub inimtekkeliste mõjude pehmendamine või ennetamine, mis loob eeldused koosluste arenguks looduslikkuse suunas. See toetab bioloogilist mitmekesisust, tagab stabiilse keskkonnaseisundi ning hoiab alal inimesele elutähtsaid keskkonda kujundavaid protsesse (põhja- ja pinnavee teke, õhu puhastumine, keemiliste elementide looduslikud ringed jne);

- keskkonna loodusliku iseregulatsiooni säilitamine.



- Harju maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus määratud rohevõrgustik.



## 4. DETAILPLANEERING

### 4.1. Üldised põhimõtted

Vastavalt Saue valla ehitismäärusele 25.mai 2006 nr 007

§ 10. Detailplaneeringu koostamise kohustus hajaasustuses lg5 p6- valla üldplaneeringus märgitud rohevõrgustiku tuumalas ja nende vahelistes koridorides

§ 14. lg 5- Saue valla üldplaneeringu kohases rohevõrgustiku tuumalas ja nende vahelistes koridoris on piirdega piiratud ehituskruundi suuruseks 4 kuni 6% maaüksuse pindalast.

Planeeringu eesmärgiks on:

- täpsustada elamu ehitusala asukoht rohevõrgustiku tuumalas
- määrata maaüksuse taotletavad sihtotstarbed ja hoonestamise põhimõtted.
- lahendada tehnovõrkude varustamise põhimõtteid ja liikluskorraldust.
- töödelda välja planeeringuala liiklusskeem
- määrata piirangute kehtestamise vajadused ja ulatused.

Planeeritaval alal moodustatakse 1 elamumaa sihtotstarbega krundi suurusega 3487m<sup>2</sup> ja 1 maatulundusmaa sihtotstarbega krunt suurusega 48702m<sup>2</sup> .

Maatulundusmaa sihtotstarbega krundile pole ehitusõigust määratud.

### 4.2. Elamuehitus

Hoone projekteerimisel näha ette tuletõrjekujad vastavalt Eesti Projekteerimismäärusele EPN 10.1. Ehitiste tuleohutus, osa 1 ja vastavalt Eesti Vabariigi 27. 10. 2004 määrusele nr 315. Hoonete lubatud vähim tulepüsivusklass on TP-3 (lubatud TP-2 ja TP-1), kus on hoonete vaheliseks kauguseks ettenähtud 8m.

Kruundi hoonestusalast välja jäävale alale ei lubata hoonete ja suletud pinnaga maapealsete rajatiste püstitamist. Hoonestusalast väljapoole võib ulatuda hoone suletud pinnata osa maapinnal või hoone väljaulatuv osa õhus (terrass, trepp, varikatus).

Vastavalt Saue valla ehitismäärusele võib elamumaa kruntidel paikneda max. 2 hoonet.

Elamu võib projekteerida max 2 korruseliseks, kõrgusega maapinnast kuni 8m.

Kõrvalhooned võivad olla max 1 korruseliseks ja 5m kõrgune .

Lubatud katusekalle on 25° -35°

Väikeehitisi ka alla 20m<sup>2</sup> ehitusaluse pinnaga võib rajada ainult detailplaneeringuga ettenähtud hoonestusalasse.

Välisviimistlusvahenditena on eelistatud looduslikud ja võimalikud naturaalsed materjalid.

Plastikvoodrite kasutamine ei ole lubatud.

Hoonete rajamisel ja materjali valikul tuleb arvestada hoone sobimisega ümbritsevasse miljöösse. Arvestada tuleb ka ümbritsevatel kruntidel asuvate hoonete viimistlusega ühtse ilme saavutamiseks.

**Ehitusprojektid kooskõlastada valla arhitektiga eskiislahenduse staadiumis.**

**Piirdeaedade kõrgused on lubatud 1,5m . Piirdeaiad paigutada ainult ümber õuemaa**

### 4.3. Vertikaalplaneering

Vertikaalplaneerimisel lähtuda olemasolevast kagu-loode suunalisest reljefist . Sademeveed juhitakse planeeritavasse tiiki. Täpsemalt lahendada vertikaalplaneerimine hoonete ja haljastuse projekti mahus.

### 4.4. Insenertehniline lahendus

Kruundi läbivate tehnovõrkudega aladele tuleb kehtestada servituut vastavalt maakasutusele ja hoonestusõiguse plaanile, mis kohustab krundi omanikku võimaldama trassi ehitust ja hooldamist. Detailplaneeringuga on määratud servituudi alad.

#### 4.4.1. Veevarustus.

Planeeritava elamugrupi ööpäevane veevajadus koos kastmisveega saadakse elamumaa kruntidele projekteeritud puurkaevu baasil, millele on määratud 10m hooldustsoon.

#### 4.4.2. Kanalisatsioon.

Planeeritava krundi elamu juurde on ette nähtud reovee kogumine kogumismahutisse min.10m<sup>3</sup>. Kogumismahuti asukoha täpsustatakse arhitektuur-ehitusliku projekti käigus. Reovee-kogumismahuteid võib tühjendada vaid vastavat tegevusluba omav ettevõtte.

#### 4.4.3. Sademevee äravool

Sademeveekanaliseerimine puudub. Kuivenduse eesmärgil rajatakse krundile tiik.

#### 4.4.4. Tuletõrjehoiu varustus ja tuleohutusnõuded

Planeeritavale alale projekteeritakse ühepere-elamu, mille vähim tulepüsivusklass on TP-3 (lubatud TP-2 ja TP-1).

**Vajalik tulekustutusvesi väliseks tulekustutuseks Q=5 l/s 2 tunni jooksul saadakse rajatavast looduslikust tiigist.** Veevõtukaevu mahtuvusega 3m<sup>3</sup> ja veekogu vahelise isevoolse tarnetoru läbimõõt on 200mm.

Juurdepääs tulekustutusveele on tagatud. Tulekustutusvesi vastab EVS 812-6

Ehitistevaheliste tuleohutuskujade määramisel on arvestatud Vabariigi Valitsuse 27. oktoobri 2004.a määruse nr 315 "Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded" avaldatud minimaalsete tuleohutuskujadega.

#### **4.4.5. Elektrivarustus.**

Kavandatava ehitusõigusega krundi elektrivarustus (võimsusega 3x25A) tagatakse Eesti Energiaga sõlmitava liitumislepinguga vastavalt Eesti Energia tehnilistele tingimustele nr 158111 06.02.09

Kante kinnistul eramu elektrienergiaga varustamine nähakse ette „Maidla“ 10kV fiidriple planeeritavast 10/0,4 kV alajaamast ( Saviaugu AJ) 10kV kaabelliiniga. 10kV kaabelliin on planeeritud 1m kaugusel Sõrela ja Põllusmaa kinnistute loode piirest kuni ristumiseni riigimaanteega . Riigimaanteega paralleelselt kulgeva kaabelliin on planeeritud 5m kaugusele riigimaantee kraavi välisservast kuni olemasoleva õhuliini postini nr 82, sealt edasi kulgeb kaabelliin paralleelselt olemasoleva õhuliiniga (2m kaugusel) kuni õhuliini postini nr 96.

Uue alajaama (mis on paigutatud olemasoleva õhuliini postile nr 96) toitele lülitatakse olemasolevad Jõevälja kinnist, Ülesoo kinnistu ja Kruusiaugu kinnistu tarbijad. Planeeritavast alajaamast 0,4 kV õhuliin kulgeb 5m kaugusel riigimaantee kraavi välisservast Kante kinnistu piirini.

Detailplaneeringuga on määratud elektriliini trass ja kinnistu piirile liitumiskilbi asukoht.

Planeeritava elamu varustamiseks elektrienergiaga paigaldab OÜ Jaotusvõrk kliendi krundi piirile liitumiskilbi koos arvestussüsteemide ja liitumispunkti kaitsmega .

#### **4.4.6. Soojavarustus**

Soojavarustus planeeritava alal lahendatakse individuaalkütte baasil. Selleks võib kasutada, kas elektrikütet, õlikütet, puitkütet , õhk-vesi soojuspumpa jne.

Iga rajatava hoone soojavarustus süsteemide väljaehitamine tuleb määrata elamu projektiga.

#### 4.5. Haljastus ja keskkonnakaitse abinõu

Planeeritaval alal säilitatakse suures osas olemasolev haljastus. Hoonestusalade paiknemisel puistu alal, on nõue säilitada suuremad eksemplarid (tüve läbimõõt 24 cm ja rohkem). Väljaraie põhimõtted ning maht täpsustatakse välitöödel ning kujundusraie skeemi koostamisel.

Puistuga kaetud alal võib läbi viia sanitaarraiet (raiutakse välja kuivanud ja vigastatud puud) . Lageraie läbiviimine on keelatud. Ehituse ajal pöörata tähelepanu säilitatavate puude juurte kaitsele, kuna osa alast on ajuti liigniiske.

Täpsemalt lahendada kruntide haljastus, sissesõiduteed, parkimine, piirded, prügitünnide paigaldus jne. iga hoone ja haljastuse projekti mahus.

Keskkonnakaitse abinõude alus: **Säästva arengu seadus § 3**

Eesti Vabariigi põhiseaduse järgi on igäüks kohustatud säästma elu- ja looduskeskkonda ning hoiduma sellele kahju tekitamast. Looduskeskkond on ressursiks, mida tuleb kasutada läbimõeldult ja säästvalt.

Puhta vee ja elukeskkonna tagamiseks, arvestada kogumiskaevude ja puurkaevu rajamisel seadustest tulenevate sanitaarnõuete ja normidega.

Ehitisi, millele tuleks teostada ehitusprojekti koostamisel keskkonnamõju hindamine, planeeringuga ei kavandata.

Planeeritaval alal keskkonda reostavad objektid puuduvad.

Detailplaneeringuga kavandatav ehitustegevus pinnasele ja põhjaveele reostusohtu ei kujuta, kuna kõik majandus-reoveed juhitakse isevoolselt reoveemahutisse.

Planeeritaval krundil on ette nähtud paigaldada kinnised konteinerid olmeprügi jaoks. Konteineri koht määratakse hoone ehitusprojekti. Jäätmete äravedu võib teostada vastavat litsentsi omav ettevõtte.

Väikeelamutes tekkivate bioloogiliste jäätmete komposteerimine on lubatud oma kinnistu piires.

Mõningaid paratamatuid ajutisi ebamugavusi (tolm, müra, vibratsioon, ehitusmaterjalide vedu jne) on kindlasti oodata elamute, tee ja tehnovõrkude ehitamise ajal. Kõik ehitustööd peavad toimuma aga konkreetse projekti alusel ning tööde käigus tuleb kinni pidada kehtivatest tööohutuse, tuletõrje- ja tervisekaitsemeetmetest. Negatiivsete keskkonnamõjude vältimisel on oluline, et ehitusstaadiumis ning hoonete ja rajatiste ekspluatatsioonil tagatakse kõikidest kehtivatest keskkonnakaitsemeetmetest nõuetest ja headest tavadest kinnipidamine, samuti järgitakse rangelt detailplaneeringus kindlaks määratud tingimusi.

#### 4.6. Liikluskorraldus



- Täägi ja Kanta kinnistu piiril olev juurdepääsutee

Juurdepääs planeeritud ala ehitualani on tagatud T-11247 Ääsmäe- Hageri mnt-lt . Riigimaantee nr 11247 Ääsmäe-Hageri sõidutee äärest tuleb tagada vähemalt 12m laiune külgnähtavuse ala, mis on kantud detailplaneeringu põhijoonisele. Juurdepääsutee lõpus on ümberpööramisplats mõõtudega 15,5mx12m –võimaldamaks päästeteenistus autode manööverdamist, kanalisatsioonimahuti tühjendamist ja ka külaliste parklaks. Riigimaantee teemaale ehitusloa taotlemisel esitada Põhja Regionaalsele Maanteeametile vastav projekt koos ehitusaegse liikluskorralduse projektiga.



## 5. RADOONIRISKI VÄHENDAMISE VÕIMALUSED

**Radoon** on radioaktiivne gaas, mis tekib raadiumi lagunemisel. Siseõhku tungib radoon hoone all olevast maapinnast, majapidamisveest ning ehitusmaterjalidest. Läbilaskev täitekrausa kiht soodustab radooni imbumist siseruumidesse.

Kuigi õhu radioaktiivsusest moodustab peamise osa maapinnast õhku difundeeruv radoon, eraldub radoon korteriõhku enamasti veest (kui kasutatakse põhjavett). Keskmise radoonisisaldus vannitubade õhus on Soomes tehtud mõõtmiste järgi  $150 \text{ Bq/m}^3$ , tõuseb pärast duši avamist 7-8 minuti jooksul kuni  $3500 \text{ Bq/m}^3$  ning on paarkümmend minutit pärast duši sulgemist suletud ukse ja ventilatsioonita vannitoas kuni  $5500 \text{ Bq/m}^3$  (on mõõdetud  $8500 \text{ Bq/m}^3$  ja üle sellegi). Köögiõhk võib sisaldada radooni kuni  $3000 \text{ Bq/m}^3$  (vett võetakse kraanist, nõudepesu- ja pesupesemismasinasse). Samal ajal ei pruugi elutubades olla radooni üle  $200 \text{ Bq/m}^3$ .

Peamine radoonileke keldrita majade eluruumidesse toimub põranda ja vundamendi ühenduskohast, kuid ka aluspõhja ja kandvate välisseinte liitekohtadest, põrandapragudest, keldripõrandast, elektri kaablitest ja veetorude läbiviimiskohtadest põrandas; radooni võib sisaldada majapidamisvesi, puurkaevud, ehitusmaterjalid.

### **Radoonist tulenev terviserisk**

Peamine radoonist tulenev risk inimese tervisele on seotud hingamisteede ja kopsuvähiga. Seda tõestavad nii epidemioloogilised uuringud inimeste hulgas kui ka katselised uuringud loomadel. Radoon ja tema tütarproduktid sattuvad organitesse sissehingatava õhuga. Organismis jätkub nii gaasilise radooni kui sinna aerosoolidele kinnitunud sattunud radooni tütarproduktide spontaanne radioaktiivne lagunemine. Euroopa riikides peetakse radooni suitsetamise järel kopsuvähi riskitegurina teisel kohal olevaks. Sõltuvalt radoonist tulenevast kiirgusdoosist ja sellele eksponeeritud elanikkonna hulgast hinnatakse radoonist põhjustatud kopsuvähijuhtude arvuks Rootsis 300–1500 ja Soomes 200–600, Eestis esialgsel hinnangul 100–120 juhtu aastas. On selge, et radoonisisalduse tõustes suureneb ka kopsuvähi riski tase. Suitsetamine muudab radooniprobleemi oluliselt hullemaks, sest suitsu enda mõjule lisanduvad suitsuosakestele kinnitunud radooni tütarproduktide emiteeritud kiirgus ja radoonist tulenev kiirgus. Sama kehtib ka passiivse suitsetamise korral. Seega on lihtsaim abinõu radoonist tuleneva terviseriski vähendamiseks suitsetamise piiramine.

Õnneks on radoonisaastest vabanemine teadlaste kinnitusel suhteliselt lihtne.

**Kõige paremini aitab radooni vähendamiseks tuulutamine. Radoonist lahtisaamiseks tuleb kogu maja tuulutada iga päev vähemalt tund aega. Majasse kogunenud gaas lahkub sealt tuuletõmbusega kergesti. Hoone vundamendi alla rajada tuulutustorustik. Välisõhus radoon inimestele ja muudele elusolenditele ohtu ei kujuta.**

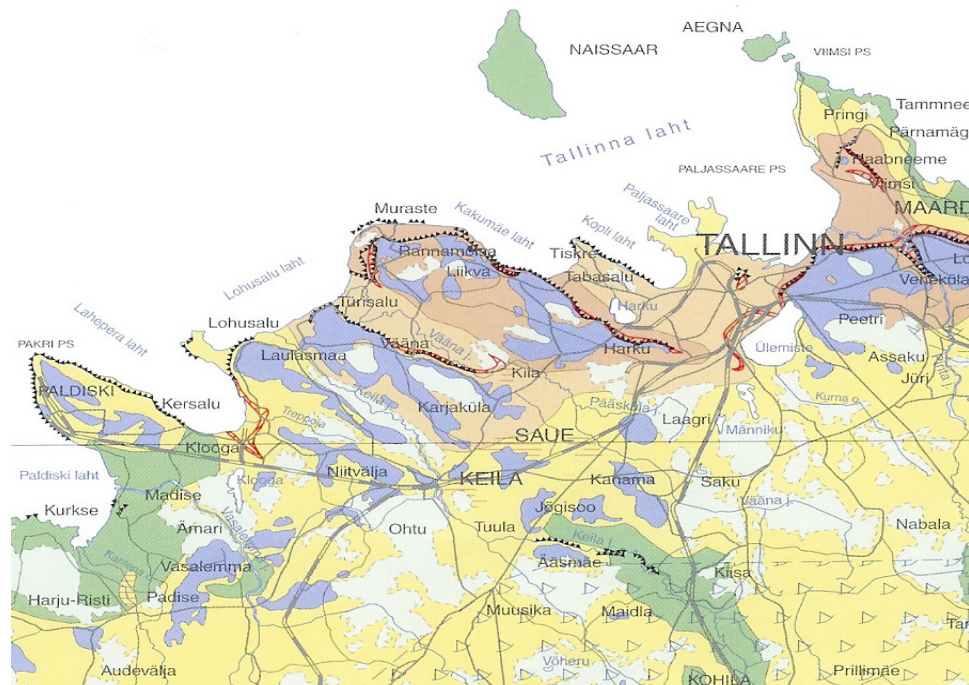
**Eesti projekteerimisnormides (EPN) on elu-, puhke- ja tööruumides aasta keskmise radoonisisalduse piiriks seatud  $200 \text{ Bq/m}^3$ .**

Hoonete projekteerimisel tuleb tugineda euronormidele, mis ühtib Eesti Standardiga EVS 840:2003 "Radooniohutu hoone projekteerimine".

KANTE maaüksuse detailplaneeringu ala asub Eesti radooniriski kaardi andmetele tuginedes normaalse radoonisisaldusega või ka karsi alal, mis kujutab endast potentsiaalset radooniriski. Lisatud väljavõte Eesti radooniriski levilate kaardist 2004 (koostajad Eesti Geoloogiakeskus, Rootsi Kiirguskaitse Instituut, Rootsi Geoloogiateenistus).






# EESTI RADOONIRISKI LEVILATE KAART 2004






## SOOME LAHT



O planeeritava ala asukoht

**Leppemärgid**  
Legend

-  Madala radooniriski ala, madala looduskiirgusega pinnased (peamiselt liivad ja aleuriidid). Kõrge radooni tase majade siseõhus esineb harva.  
*Low radon risk area. Soils, mainly sands and silts, with low radioactivity. Unusual with high radon levels in houses.*
-  Normaalse radooniriski ala, normaalse looduskiirgusega pinnased. Lokaalselt võib esineda kõrge ja madala radoonisisaldusega pinnaseid.  
*Normal radon risk area. Soils with normal radioactivity. Small areas with low and high radon ground can occur.*
-  Alad, kus kohati võib esineda kõrge radoonisisaldusega pinnaseid. Valdavalt moreeni ja liustikuvee (jäätjärvede ja glatsiofluviaalsed) setted. Kohati võib olla radoonisisaldus majade siseõhus kõrge.  
*Areas with local occurrences of high radon ground. Areas, dominated by till or glaciofluvial and glaciolacustrine sediments, with locally enhanced radioactivity. Areas where some houses may have high radon levels.*
-  Kõrge radooniriski alad, kus avanevad uraani rikkad Dictyonemakilt, fosforiit ja oobolusliivakivi ning pinnastes esineb rohkesti nende kivimite fragmente. Radoonisisaldus majade siseõhus on sageli kõrge.  
*High radon risk area. Areas where uranium-rich Dictyonema shale, Obolus sandstone, and phosphorite occur in soils and outcrops. High radon levels in houses are common.*
-  Karst. Karstipiirkonnad on tuntud kui potentsiaalselt radooniohlikud alad. Kui hoone asub karstitühiku või -löhe kohal, võib radoon migreeruda nende kaudu rõhuerinevuste tõttu majade siseõhku. Karstinahtusi esineb ka väljaspool kontuuritud alasid.  
*Karst. Karst areas are known as potential radon prone areas. If a building is situated on a karst cavity or a fracture, radon gas may be moved into the building by a pressure-driven air flow. Karst can also be found outside the marked areas.*

-  Aluspõhja kivimid, enamasti lubjakivid, mis avanevad maapinnal või on kaetud õhukese pinnakatttega. Peamiselt madala radooniriski alad. Võib esineda karsti.  
*Bedrock, mainly limestone, with no or only a thin soil cover. Normally a low radon risk area. Karst may occur within the area.*
-  Savi. Piirkondi, kus levivad savikad setted, loetakse enamasti normaalse radooniriski aladeks, ehkki pinnaste looduskiirgus on sageli kõrge. Savide halvad aeratsiooni-omadused raskendavad pinnasest migreeruva radooni jõudmist majade siseõhku. Klassifikatsioon kehtib vaid veeküllastunud savipinnaste puhul.  
*Clay. Areas with clayey sediments are generally classified as normal radon risk areas despite often higher radioactivity. The low permeability of clays reduces the possibility of the radon gas to be transported into houses. The classification is only valid as long as the clay is water-saturated.*
-  Turbasood  
*Peatlands*
-  Astang aluspõhja kivimites  
*Escarpment in bedrock*
-  Dictyonemakilda avamus  
*Outcrop area of Dictyonema shale*

## **6. PLANEERINGU KEHTESTAMISEST TULENEVATE VÕIMALIKE KAHJUDE HÜVITAJA**

Planeeringuga ei tohi kolmandatele osapooltele põhjustada kahjusid. Tuleb tagada, et kavandatav ehitustegevus ei kahjustaks naaberkruntide omanike õigusi või kitsendaks naabermaaiüksuste maa kasutamise võimalusi (kaasa arvatud haljastus). Juhul, kui planeeritava tegevusega tekitatakse kahju kolmandatele osapooltele, kohustub kahjud hüvitama kahju tekitanud krundi igakordne omanik.

## **7. KURITEGEVUSRISKE VÄHENDAVID ABINÕUD.**

Kuritegevuse ennetamine läbi linnaplaneerimise ja arhitektuuri lähtuvalt EVS 809-1:2002 Kodanike elukvaliteedi oluliselt määrav igapäevane julgeolek on seotud erinevate ruumiliste ja sotsiaalsete aspektidega, mis on võimalik juhtida läbi keskkonna planeerimise ja arhitektuursete lahenduste.

Igasugune turvalisuse tagamine on võimatu ilma koostöövõrgustikuga, mille positiivseks näiteks on naabrivalve.

Täiendavalt on igal majal võimalus sõlmida leping turvateenuseid osutuva firmaga.

Ühes patrullipiirkonnas olevatele majadele tuleks nähtavasse kohta paigutada kleepsud, mis annavad võõrale teada, et maja valvatakse.

Inimene, kes hoolib oma kodust ja varast ega taha langeda kuriteo ohvriks:

- Mõtleb kodu turvalisusele juba ehitust kavandades ning planeerib ehituse eelarvesse sisse häiresüsteemi paigaldamise.  
Häiresüsteem tuleks paigaldada firmal, kelle valve alla tulevikus kavatsetakse oma kodu anda.  
Valvesüsteemi peaksid kuuluma ka tuletõrjesignalisatsiooni andurid.
- Peab võimalusel suurt koera
- Paigaldab turvalukkudega turvauksed
- Hoiab autot kindla lukustusega garaazis
- Hoolitseb selle eest, et maja ümbrus oleks valgustatud jne.

Detailplaneeringu autor: Taimi Kirs